

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія фізичного виховання

Освітня програма «Середня освіта (Фізична культура)»

перший (бакалаврський) рівень

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія фізичного виховання
Освітня програма	«Середня освіта (Фізична культура)»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –30 год. Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Компетентності
ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК-4. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом; ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури, відповідно до вимог стандарту середньої освіти. ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні. ФК-13. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність. ФК-15. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку .
Програмні результати навчання
ПРН-2. Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. ПРН-5. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. ПРН-13. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. ПРН-26. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. ПРН-28. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та

мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вікова психологія як практична галузь знань	Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.	Місце вікової психології в системі психологічних знань. Зв'язок вікової психології з загальною, експериментальною, диференційною, генезисною, порівняльною, педагогічною, медичною, соціальною психологією, психологією аномального розвитку, психологією спорту, творчості, особистості, релігій, психолінгвістикою та психодіагностикою. Об'єкт вікової психології, його специфіка. Предмет вікової психології. Поняття про вік: біологічний, соціальний, психологічний. Структура і динаміка віку. Центральні та часткові психологічні новоутворення віку. Центральна і бічна лінії розвитку. Соціальна ситуація розвитку. Революційні, еволюційні та ситуативні зміни психіки. Поняття про когорт. Розділи вікової психології: дитяча психологія, підлітково-юнацька психологія, психологія дорослості, психологія людей похилого віку. Основні теоретичні проблеми та практичні завдання вікової психології. Практичне значення вікової психології.
2.	Тема 2. Історія становлення вікової психології	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп;	Історичні витoki вікової психології. Роль античних мислителів у становленні генезисного підходу до психіки людини (Аристотель, Зенон, Діоген). Ідеї вікової мінливості психіки у працях чеських

		закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	(Я.А.Коменський), французьких (Ж.-Ж. Руссо, К. А. Гельвецій), англійських (Дж. Локк), російських (В. М. Татіщев, О.М. Радищев), німецьких (Тідеман) та українських (І.Гізель, Г. Кониський) вчених XVII – XVIII ст. Поява перших щоденниківс постережень.Зародження нової галузі – вікової психології у XIX ст. Роль біогенетичного закону Е. Геккеля, праць К. Ушинського „Людина як предмет виховання” та В. Прейєра „Душа дитини” у становленні вікової психології. Педологія, її основні принципи та роль у становленні вікової психології. Завершення формування вікової психології у XX ст. Внесок В. Штерна, К. Гроса, К. Левіна, Ш. Бюлер, З. Фрейда, А. Біне, А. Валлона, Ж. Піаже, Л. Кольберга, П. Блонського, Л. Виготського, Б. Ананьєва, О. Запорожця, П. Гальперіна, Д. Ельконіна, Л. Обухової, Ст. Холла, Дж. Болдуїна, А. Гезелла, А. Бандури, Е. Еріксона, Д. Левінсона, Р. Гулда у становлення вікової психології як науки. Розвиток вікової психології в Україні (І. Сікорський, М. Ланге, В. Зеньковський, С. Балей, Г. Костюк, С. Максименко).
3.	Тема 3. Особливості психологічного обстеження осіб різного віку	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості	Організаційні методи вікової психології (методи поздовжніх та поперечних зрізів, комбінований метод). Труднощі у проведенні психологічних обстежень з особами різного віку та шляхи їхнього подолання. Особливості проведення спостереження за особами різного віку. Вікові обмеження у застосуванні експерименту.

		та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	Специфіка опитування дітей, підлітків, юнацтва, дорослих та людей похилого віку. Аналіз процесу та продуктів діяльності людей різного віку. Тестування у віковій психології.
4.	Тема 4. Онтогенез психіки людини: основні поняття	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.	Ключові питання онтогенезу психіки людини. Умови психічного розвитку: внутрішні та зовнішні. Чинники психічного розвитку: біологічні та соціальні; нормативні вікові, нормативні історичні та ненормативні. Характер психічного розвитку: неперервний та стрибкоподібний. Природа людини як суб'єкта розвитку: людина як організм та людина як механізм. Теорії онтогенезу психіки людини. Біологічні теорії: рекапітуляції (Е. Геккель, С. Холл), дозрівання (А. Гезелл),

		Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	етологічна (К. Лоренц, К. Фріш). Біхевіоральні теорії: оперантного навчіння (Б. Скіннер), соціального навчіння (Дж. Роттер), соціально - когнітивна (А. Бандура). Когнітивні теорії: генетичної епістемології (Ж. Піаже), інформаційного підходу (Дж. Брунер), культурноісторичного розвитку психіки (Л. Виготський, Д. Ельконін). Психоаналітичні теорії: психосексуальна (З. Фройд), психосоціальна (Е. Еріксон). Гуманістична теорія 5 Згідно розкладу (А. Маслоу, К. Роджерс). Екологічна теорія (У. Бронфенбреннер). Показники когнітивної та психосоціальної сфери психічного розвитку (за Г. Крайг). Показники пізнавальної сфери, системи особистих відносин і оволодіння системою практичних та розумових дій (за Г. Люблінською). Головні тенденції та закономірності онтогенезу психіки людини. Поняття про сенситивні періоди та вікові кризи.
5.	Тема 5. Вікова періодизація життєвого шляху людини	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового	Підходи до вікової періодизації психічного розвитку людини: процесуальний і критеріальний. Періодизація на основі суттєвих особливостей процесу розвитку (Л. Виготський). Періодизація за зовнішніми критеріями (Ст. Холл, В. Штерн, Р. Заззо, П.Блонський). Періодизація за внутрішніми критеріями: одним (Ж. Піаже, З. Фройд, Е. Еріксон), двома (О. Леонтьєв, С. Рубінштейн), трьома (Л. Фрідман, І. Кулагіна). Стадії когнітивного розвитку (Ж.Піаже), психосексуального (З. Фройд), психосоціального (Е. Еріксон). Періодизація за зовнішніми та внутрішніми критеріями (Л. Хоффман та ін.,

		способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміння самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	Г. Крайг).
6.	дитинства Тема 6. Психофізіологічний розвиток дитини у пренатальному періоді та в періоді новонародженого (0 –1 місяць)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних	Психофізіологічний розвиток дитини у пренатальному періоді та вплив на неї зовнішнього середовища. Досліди П. Хеппера і Рене Ван де Карра. Криза 5 Згідно розкладу періоді та в періоді новонародженого (0 –1 місяць) новонародженого. Період пристосування дитини до нових умов життя. Фізичні стани новонародженого. Сон та його особливості. Поліфазність і парадоксальність сну. Періоди сну. Вроджені механізми психічного розвитку. Безумовні рефлекси новонародженого. Вроджені перцептивні механізми і програми моторного розвитку. Єдність сенсорних модальностей. Гіпотеза В. М. Аллахвердова про паралельність сенсорно - перцептивного і моторного розвитку. Розвиток чуттєвого пізнання та емоційної сфери на першому місяці життя.

		груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	Соціальна посмішка. Комплекс пожвавлення як центральне психологічне новоутворення новонародженого. Довільна поведінка новонароджених і встановлення стосунків з батьками. Навчання і звикання (габітуція). Перші форми саморегуляції. Явище бондінгу.
7.	Тема 7. Психологія немовлят (1 місяць – 2 роки)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку	Розвиток сенсомоторики. Зорові й слухові відчуття та сприймання. Рухова активність немовляти. Рухова та образна пам'ять. Розвиток уяви. Символічна репрезентація. Розсіяна та фіксована увага немовляти. Сенсомоторна стадія розвитку мислення. Циркулярні реакції. Розуміння постійності об'єктів. Етапи розвитку мовлення: домовленнєвий етап і етап активного мовлення. Холофрази. Ситуативне (автономне) мовлення. Тенденції розвитку мовлення. Умови раннього мовленнєвого розвитку. Етапи емоційного розвитку немовлят. Перші почуття. Емпатія. Вікові особливості емоцій. Емоційне 5 Згідно розкладу „зараження”. Страх перед незнайомими людьми і тривога відокремлення. Спілкування немовлят з дорослими. Відмінності у стилях спілкування матері і батька. Умови виникнення дитячих прихильностей. Ігри немовлят:

		людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	сенсорні, моторні, паралельні. Становлення Я -концепції немовлят. Становлення фізичного Я-образу. Побудова схеми „Я – інший”. Орієнтація в соціальних очікуваннях. Статева ідентифікація. Криза першого року життя: її симптоми та шляхи подолання. Центральні психологічні новоутворення немовлячого віку
8.	Тема 8. Психологія раннього дитинства (2 -6 років)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію	Моторний розвиток та засвоєння рухових навичок. Умови моторного наочіння. Сенсорно - перцептивна сфера дитини. Орієнтація у просторі і часі. Роль сприймання казки у психічному розвитку дитини. Доопераціональна стадія розвитку мислення. Допонятійне та інтуїтивне мислення. Анімїзм та егоцентризм дитячого мислення. Символічна репрезентація. Феномени Піаже. Наочно -дійове та наочно - образне мислення. Перші свідомі узагальнення та встановлення причинно - наслідкових зв'язків. Особливості дитячих умовисновків. Мовленнєвий розвиток у ранньому дитинстві: умови та чинники. Формування звукового боку мовлення. Пасивний та активний словниковий запас дитини. Формування граматичної будови мовлення. Словотворення у ранньому дитинстві. Флексія. Причини прискореного розвитку мовлення. Білінгвізм. Пам'ять 5 Згідно розкладу дитини. Мимовільний та механічний характер пам'яті. Початок формування довільної пам'яті. Перші мнемічні способи

		з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	запам'ятовування. Уява дитини. Конкретність, наочність, яскравість і емоційність дитячої уяви. Зв'язок уяви з брехливістю. Уявні друзі та їхня роль у психічному розвитку дитини. Увага дитини. Характеристика одноканальної і двоканальної уваги. Емоційно - почуттєва сфера. Дитячі афекти. Емоційне передбачення. Поява симпатії і антипатії. Дитяче самолюбство. Страху та тривоги у ранньому дитинстві. Соціальні форми експресії емоцій та почуттів. Соціальна поведінка дітей. Дитяча агресія та її причини. Асертивна і просоціальна поведінка. Дитяча гра: її різновиди та способи. Роль гри у психічному розвитку дитини. Інтерналізація соціальних правил і норм поведінки. Моральні судження та їхня аргументація. Моральний реалізм. Засвоєння гендерних схем. Основні напрями розвитку Я -концепції. Виникнення відчуття „Я сам” та самосвідомості. Поява супідрядності мотивів. Первинна самооцінка дитини. Криза третього року життя: її симптоми та шляхи подолання. Центральні психологічні новоутворення раннього дитинства.
9.	Тема 9. Психологія пізнього дитинства (6 –12 років)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними,	Розвиток сенсорно - перцептивної сфери дитини. Довільний характер сприймання. Емоційна забарвленість та ситуативність сприймання. Довільний та осмислений характер запам'ятовування. Механічна пам'ять. Прийоми 5 Згідно розкладу запам'ятовування матеріалу. Відтворююча та творча уява дитини. Мимовільний характер уваги. Синдром дефіциту уваги та гіперактивність. Умови підтримання стійкості уваги дитини. Доопераціональне та

		медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	конкретно -операціональне мислення дитини. Формування понятійного та теоретичного мислення. Закладання основ наукового типу мислення. Виникнення рефлексії. Метапізнання. Мовленнєвий розвиток. Дислексія. Формування почуттів. Висока емоційність дитини. Емоційна нестійкість. Страхи та тривоги у пізньому дитинстві. Соціалізація емоційної сфери. Взаємини з ровесниками і соціальна компетентність. Утворення дитячих груп. Конформність. Стадії розвитку дитячої дружби та її функції. Модель Селмана. Розвиток соціального пізнання. Соціальні висновки, взаємини, приписи. Концепції морального розвитку дитини Ж. Піаже і К. Кольберга. Моральний релятивізм. Етичний абсолютизм. Розвиток Я - концепції у пізньому дитинстві. Особливості самооцінки. Характер дитини. Криза сьомого року життя: її симптоми та шляхи подолання. Центральні психологічні новоутворення пізнього дитинства.
10.	Тема 10. Психологія підлітків (12 –15 років)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового	Підлітковий вік у культурному та історичному контексті. Молодіжна культура та субкультура. Загальні тенденції формування особистості. Центральне психологічне новоутворення у підлітковому віці. Самосвідомість підлітків. Я - концепція та самооцінка підлітків. Зміна зовнішності. Комплекс дисморфоманії. Ідеалістичний бунт. Псевдоглуپота. Підлітковий егоцентризм. Криза 13 -го року життя: її симптоми та шляхи подолання. Теорія К. Левіна щодо причин підліткової кризи. Вікова сегрегація. Теорія М. Мід і Р. Бенедикт щодо двох типів переходу від дитинства до

		способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	дорослості. Підліток у соціальному середовищі. Підліток у сім'ї. Причини конфліктів з батьками та шляхи їхнього вирішення. Спілкування з ровесниками. Причини сором'язливості та самотності. Особливості дружби та товаришування підлітків - хлопців і підлітків - дівчат. Підліткові компанії. Формування моральних принципів, цінностей та переконань. Рівні морального розвитку підлітків (за Л. Кольбергом). Емоційно-вольова сфера підлітків. Чинники депресивних станів. Підліткові стреси. Нестійкість емоцій. Агресивна поведінка: умови та чинники. Суперечливість вольової сфери. Роль самостимуляції. Ступінь сформованості сміливості, терплячості, енергійності, наполегливості, самостійності та цілеспрямованості. Розвиток пізнавальних процесів. Довільний характер психічних процесів. Особливості сприймання. Пам'ять у підлітковому віці. Підліткові мрії. Уявна аудиторія. Суперечливість уваги. Стадія формальних операцій розвитку. Згідно розкладу мислення. Критичність, самостійність, логічність і абстрактність мислення.
11.	Тема 11. Психологія юнацтва (15 –21 рік	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в	Формування особистої ідентичності. Статуси ідентичності (за Дж. Марсія). Проблема самовизначення. Пошук сенсу життя. Інтеграція особистості. Я -концепція у юності. Криза юнацького віку: її симптоми та шляхи подолання. Центральне психологічне новоутворення у юнацькому віці. Соціальне середовище. Сімейні взаємини. Індивідуалізація і автономізація. Відчуженість від сім'ї. Соціальна адаптація.

		різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	Дружба та кохання в юнацькому віці. Побачення. Рання шлюб. Переоцінка цінностей. Етика самостійно вироблених моральних принципів. Рівні морального розвитку юнацтва (за Л. Кольбергом). Емоційно - вольова сфера. Зростання стійкості емоцій. Наполегливість і терплячість. Статеві відмінності вольових зусиль. Пізнавальна сфера. Пам'ять та уява. Роль фантазій у послабленні психологічного напруження. Розвиток дивергентного та творчого мислення.
12.	Тема 12. Психологія ранньої дорослості (21 –40 років)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними	Закономірності психічного розвитку в дорослому віці. Теорія двофазного розвитку психічних функцій Б. Г. Ананьєва. Психологічні проблеми ранньої дорослості. Досягнення особистої ідентичності. Проблема генеративності. Суперечність між 5 Згідно розкладу інтимністю та ізоляцією. Трикомпонентна теорія кохання Р. Стернберга. Основні соціальні завдання ранньої дорослості. Створення сім'ї та засвоєння батьківських ролей. Стосунки з дітьми. Професійна кар'єра. Суперечність між роллю матері,

		технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вмє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	дружини і суб'єкта трудової діяльності. Теорія трансформації психології дорослої людини Р. Гулда. Стадії когнітивного розвитку у дорослості (за У. Шейо). Вікові особливості сенсорно -перцептивної сфери. Вікові коливання пам'яті та уваги. Формування діалектичного мислення. Особливості інтелекту.
13.	Тема 13. Психологія середньої дорослості (40 –60 років)	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних	Головні соціальні завдання у середній дорослості. Досягнення зрілої громадської та соціальної відповідальності. Переоцінка життєвих цінностей. Зміна соціальних ролей. Криза середини життя. Моделі кризи: нормативна модель (Левінсон, Гоулд), модель переходу (Клаузен, Трол). Погляди Р. Пека на психосоціальний розвиток у середній дорослості. Когнітивні функції середини життя. Вікові особливості сенсорноперцептивної сфери, пам'яті та уваги. Інтелектуальні зміни: мінливий і кристалізований інтелект. Емоційна сфера у середній дорослості.

		(рухових) якостей у представників різних груп населення і вмiє самостiйно розробляти методики i технологiї для iнтегрального гармонiйного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунiкацiйну стратегiю з колегами, соцiальними партнерами, учнями й вихованцями та iхнiми батьками. Розумiти значення культури як форми людського iснування, цiнувати рiзноманiття та мультикультурнiсть свiту i керуватися у своїй дiяльностi сучасними принципами толерантностi, дiалогу i спiвробiтництва.	
14.	Тема 14. Психологiя пiзньої дорослостi (понад 60 рокiв)	Знає та розумiє основнi положення фiзiологiї, бiомеханiки, морфологiї, психологiї, бiохiмiї для розвитку фiзичних (рухових) якостей, формування рухових умiнь i навичок людей рiзних вiкових груп; закони i принципи навчання рухових умiнь i навичок. Знає вiковi особливостi та закономірностi розвитку фiзичних (рухових) якостей в рiзних видах рухової активностi. Володiти педагогiчними, медико-бiологiчними, iнформацiйними технологiями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умiнь i навичок, розвитку фiзичних (рухових) якостей у представників різних груп населення i вмiє самостiйно розробляти методики i технологiї для	Причини старiння. Теорiї старiння. Соцiально-психологiчнi змiни в похилому вiцi. Вихiд на пенсiю та змiна статусу. Коло спiлкування. Стосунки з дiтьми та онуками. Життєва мудрiсть. Когнiтивний розвиток у похилому вiцi. Особливостi сенсорноперцептивної сфери, пам'ятi та уваги. Роль читання у життi людей похилого вiку. Згасання iнтелекту. Деменцiя. Хвороба Альцгеймера. Емоцiйно-вольовi змiни. Депресiя та тривоги. Пристосування до важких втрат. Думки про смерть та страх смертi. Стадiї погодження з думкою про смерть.

		інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	
15.	ТЕМА 15. Предмет психології фізичної культури	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вмис самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних	Предмет, завдання психології фізичної культури і спорту. Взаємозв'язок психології фізичної культури і психології спорту. Особливості діяльності у фізичній культурі і спорті. Психологічна систематика видів спорту. Методи в психології фізичної культури і спорту. Педагогічна спрямованість психології фізичного виховання. Історія розвитку психології спорту.

		норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	
16.	ТЕМА 16.Мотивація занять фізичною культурою і спортом.	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми	Потреби: і мотиви і їх місце в структурі особистості. Поняття і сутність мотивації. Потреби як джерело мотивації. Характеристика (класифікація і типологія) мотивів занять ФКіС. Співвідношення внутрішньої і зовнішньої мотивації в спорті. Сила мотиву і ефективність 5 балів Згідно розкладу діяльності. Мотивація занять на різних етапах спортивної кар'єри. Причини відмови від занять ФКіС і способи підвищення «вірності» фізичної активності. Статеві відмінності в спортивної мотивації.

		батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	
17.	ТЕМА 17. Психологія особистості вчителя фізичної культури і тренера	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміння самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та	Діяльність вчителя фізичної культури. Здібності, необхідні вчителю фізичної культури. Уміння вчителя фізичної культури. Стиль діяльності вчителя фізичної культури. Авторитет учителя фізичної культури. Психологічні особливості діяльності тренера. Професійно-значущі особистісні якості тренера.

		мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	
18.	ТЕМА 18. Психологія особистості, що займається фізичною культурою і спортом	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і	Учень - суб'єкт навчальної діяльності Мотиваційна сфера школяра. Самосвідомість і самооцінка школяра. Емоційна сфера школяра. Вольова сфера. Типові особливості особистості школярів. Особистість спортсмена як суб'єкта спортивної діяльності. Формування особистості спортсмена.

		співробітництва.	
19.	ТЕМА 19. Психологія спортивної групи	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	Психологічна характеристика групи, що займається фізичною культурою і спортом. Психологічна структура спортивної групи. Поняття спортивної команди. Керівництво та лідерство в спорті. Основні поняття: спортивна і фізкультурна група, керівництво і лідерство в групі, формальна і неформальна структура групи, спортивна команда.
20.	ТЕМА 20. Спілкування і міжособистісні	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології,	Психологічні основи спілкування в спорті. Успішність спортивної діяльності та

	взаємини у спортивній діяльності	психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	спілкування. Особливості взаємовідносин в системі «тренер-спортсмен». Особливості взаємовідносин в системі «спортсмен-спортсмен». Засоби спілкування вчителя фізичної культури з учнями. Фактори, що зумовлюють ефективність педагогічного спілкування. Формування умінь спілкування. Форми впливу вчителя фізичної культури на учнів.
21.	ТЕМА 21. Психологія конфліктів в навчально-тренувальній і спортивній діяльності	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей	Поняття конфлікту і конфліктної ситуації. Причини і умови виникнення конфлікту вчителя фізичної культури з учнями, тренера і спортсменів. Особливості поведінки вчителя в конфліктній ситуації.

		різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	Управління учителем (тренером) конфліктом між учнями.
22.	ТЕМА 22. Психологічні питання навчання на уроках фізичної культури та у процесі спортивного тренування	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості	Психомоторні фактори розвитку особистості. Психологічні теорії побудови та управління руховою дією. Передумови до навчання спортивним вправам. Функції викладача в процесі навчання рухам. Психологічні аспекти навчання руховому навичку. Індивідуалізація навчання спортивним діям. Основні поняття: психомоторики,

		та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	формування рухових навичок, крива вправ в руховому навичку, стійкість і переробка навичок
23.	ТЕМА 23. Психологія виховання у процесі занять фізичною культурою і спортом	Знає та розуміє основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок. Знає вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.	Психологічне поняття виховання. Цілі виховання. Засоби виховання. Теорії виховання. Соціально-психологічні аспекти виховання. Особливості виховання в процесі занять фізичною культурою і спортом.

		Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.	
--	--	--	--

4.

Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття/семінарське/лабораторне	60
Самостійна робота	20
Індивідуальне завдання	20
Максимальна кількість балів	100

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить

додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми),
Література:	
1. Безпалько В.В., Коган О.В. Освітні технології профілактики адитивної поведінки учнівської молоді //Педагогіка і психологія. – 2004. – № 3 (44). – С. 62 – 69. 2. Боришевський М.Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості //Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2 (59). – С. 49 – 57. 3. Зальвовський В.М. Про зловживання наркотиками //Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1 (XXXVIII). – С. 57 – 61. 4. Нагорна А.М., Безпалько В.В. Профілактика наркоманії серед підлітків. Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. 5. Оржеховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх. – К.: «Віан», 1996. 6. Пархоменко О.М. Виховання гуманістично спрямованої особистості підлітка в позаурочний час //Педагогіка і психологія. – 2004. – № 2 (43). – С. 86 – 97. 8. Порсева Х.О. Психічні особливості ціннісних орієнтацій людей поважного віку //Педагогіка і психологія. – 2003. – № 3-4 (39-40). – С. 131 – 140. 9. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія. – Дрогобич: Відродження. – 2001. 10. Синельников В.М. Самовиховання як діяльність і його психологічні особливості	

Інтернет-ресурси Бібліотека

1. <http://vsetesti.ru/>
2. <http://www.voppsy.ru/>
3. <http://www.psychology.ru/>
4. <http://psychology.vuzlib.net/>
5. <http://www.psyche.ru/>
6. www.flogiston.ru/libraru
7. <http://azps.ru>
8. www.philosophy.ru/
9. www.psychologia

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. +38(0342) 59-60-19 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ e-mail: ktmfks@pnu.edu.ua
Викладач	Мицкан Тетяна Степанівна Кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	095-333-10-24 tetiana.mytskan@pnu.edu.ua

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до « Положення про порядок »

	організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до « Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) » – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрядування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрядування студентів» «Положення про порядок переведення, відрядування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)» – стор. 3. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)» – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач: Мицкан Т.С.